

ACC. N:R M. 14429: 1-6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Ellen Granström, Malmö*
Härad: *Bjäre* Berättare: " "
Socken: *Hällaryd* Berättarens yrke: *fru*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1898* i *Hällaryd*

Födoämnen och födomar. s. 1-6. LUF 74.

Födoämnen och födomar.

Svamp.

Ingen särskild benämning, på dial. hetta
 det sjamp = svamp. Det har aldrig varit
 brukligt i skärgården att använda
 svamp som födoämne, fastän åtmin-
 stone vissa sorter växer där. Fast ej
 i så stor myckenhet att det böjde sig
 att plocka dem till försäkring. De växer
 i beteshagarna och korna betade av
 dem, en del sorter i varje fall. På Kauā
 växer det mycken svamp, som plockas
 och säljs, för sålde de den i Karlskamm,
 på den tiden när de också sålde sin fisk
 där. Någon propaganda för användning
 av svamp har aldrig förekommit.
 Barn var tillfogda att inte befatta sig med
 svampar, "de är giftiga", sådes det.

Så länge myrbecksmannen bodde i skärg.
t. 1941, var det veterligen ingen mer
än skallärens familj som använde
svamp. Om svampar var giftiga eller ej
var det ingen som tog notis om, fast
det sades så om dem för att skrämma
barn. Någon egentlig matreju var det väl
inte fråga om, utom mera att det au-
sigs inte vara något att äta, inget
matvärdi, så att säga, jämfört med bröd,
potatis o. dyl. Det ansigs inte ha någon
inverkan på mjölken ifall korna åt
svamp. Någon slags användning för
svamp som läkemedel eller till någon-
ting överhuvudtaget har ej omtalats.
Svamphuggare okända.

2. Släkt. Myrbecksmannen har aldrig hört om-
talas att någon på orten ätit härskött.

Var för man iick ville äta hästkött var det
just aldrig någon beläggning, det bara var
så. Hästslaktare var nära på ett ställe
vid. Det hände ibland att sken diskuterades
varför det iick t. ex. skulle vara smak-
ligare att äta hästkött än fläsk, då hästen
var ett så mycket renligare djur betr.
födan, än grisen. Men vederbörande
erbjöd sig fröndskull iick att äta häst-
kött. Kalv, kitting och lamm.

Kött av spädkalv ansågs iick vara något
att äta. Inte så att det ansågs bra på
något sätt, utan mera för att det iick
var någon förmåga = must i det. Och kött
av gädkalv var bristigt för dyrt för att
komma ifråga. Betr. lamm f var det nog
samma sak som med kalvkött, det
skulle vara färdigt i så fall, men

nätkött var det som mest förekom.
Vad killing behåffar har inget uttalats.
Inget särskilt behåffande slakten.

Skärgårdsborna sålde alltid sina
spädkalvar levande till slaktare i
Karlshamn. Senare har ju matvareorna
förändrats så att både lamor och kalv
äts med smak, dock kanske inte spädkalv.
Vilt.

Stjefjöl användes i kushällen, mer och
mindre, allt efter tillgången. För det var
den och priset gott, såldes de emellertid
i stan. Vildkaniner och harar förekom inte
på öarna. Under krisstider förekom det att
måga kushäll höll lamkaniner men riktigt
populärt blev aldrig kaninkött.

Höns.

Höns förekom inte i någon större utsträck-

ning i skärgården förrän 1910 talet, och
aldrig i släns aulal än 5-10 st. Oftast
fick de bli så gamla så de sjöbo dog, i
varje fall als de inte förrän senare,
när folk kom underfund med att det ej
lönade sig att låta dem bli urgamla.
Men ofta nog sålde de dem i slau
i stället för att äta dem själva.

De slaktades genom att huvudet högs
av. Någon hade auktor, det var veckor
under kräftiderna, detta var ju en
sjöfågel och föredras därför i kashallen
framför höns. Fiske.

all fiske als, även om det fanns en-
staka personer som inte åt äl. Detta i
så fall därför att de inte sålde att
äta den, därför att den var för fet.

Det talades ju om att älven skulle äta

lik men det lag viest aldrig någon
riktigt på allvar. Sjunde - skuldet
var det ingen skärgårdsbo som åt, men
det berättade nog inte på någon slags mot-
vilja, utan på att det var "herrskapsmat",
det gick bra att sälja dem i stan. Det var
här med all slags fisk att den som betaldes
värt skulle säljas.

Beh. hästkött kan tilläggas att i Saluhallen i
Karlshamn fanns på 1920-30 talet ett stånd
med hästkött. Men när de fina fruarna
skulle köpa en bit gick de inte jävra det,
utan den slaktare som de handlade
andra köttvaror av fick gå och hämta
det åt dem. Detta har upplecknaren sjätte
varit vittne till.